

Weiss Rudolf

Szabadkán élő történelemtanár, a Német Népi Szövetség elnöke

KOMMUNISTA GAZTETTEK A DÉLVIDÉKI NÉMETSÉG ELLEN

A második világháború előtt, a Királyi Jugoszláviához tartozó Vajdaságban, vagyis a történelmi Magyarország déli vidékein, majd 400 ezer német élt, a 2002-es népszámlálási adatok szerint 3154-en vallották magukat németnek ezen a területen. A világháború után a délvidéki német lakosság egy része elmenekült, de akik ártatlanságuk erejében bíztak, azok ott maradtak.

A II. világháború Európában 1945. május 9-én fejeződött be. Borzasztó, hogy Vajdaság területén még három évig gyilkoltak, immár békeidőben. A németek, öregek és fiatalok 1948-ig koncentrációs táborokban nyomorogtak. Azokat, akik életben maradtak, kényszermunkára ítélték. A délvidéki németeknek hihetetlen borzalmakat kellett átélniük a kommunista partizánok bosszúhadjárata következtében.

A kommunisták 1943. november 21-én a boszniai Jajce helységben az ún. AVNOJ-ülésen (az AVNOJ az ún. Jugoszláv Antifasiszta Népfelszabadító Bizottság rövidítése) rendeletet hoztak, amelyben belefoglalták a németesség kollektív bűnösségét, megfosztották őket állampolgárságuktól és elkobozták minden ingó és ingatlan vagyonukat. Ezt a rendeletet röplapként osztogatták. Ez állt benne:

„1) A Jugoszláviában élő német kisebbség minden tagja automatikusan elveszíti jugoszláv állampolgárságát, továbbá összes polgári és nemzetiségi jogait.

2) Minden német etnikumú személy teljes ingó és ingatlan vagyona államosítottnak tekintendő és állami tulajdonná válik.

3) A jugoszláviai németek nem kérhetnek és nem gyakorolhatnak semmilyen jogot, és tilos jogi vagy személyi védelmet kérniük a bíróságoktól vagy intézményektől.”

A szovjet hadsereg tovább vonult. Utánuk megjelentek az úgynevezett népbizottságok, amelyek tagjai azonnal megkezdték a német lakosság elleni atrocitásokat; fosztogattak, erőszakoltak.

Elegendő bűn volt németnek vagy magyarnak születni.

Kiirtani, elűzni, kitelepíteni az itteni németeket. Ez volt a cél.

Josip Broz, a jugoszláv kommunista vezér, így beszélt 1945. januárjában az ún. Antifasiszta Ifjúság Kongresszusán: „A németek nem érdemelték meg, hogy hazánkban éljenek, és mindet ki fogjuk telepíteni”. Az AVNOJ határozatok, úgy mint a Beneš dekrétumok Csehszlovákiában, az ilyen és ehhez hasonló kiáltványok, beszédek hamis jogcímet szolgáltatottak, és a legális látszatát keltették Jugoszláviában a gyilkoláshoz, a németek feletti népirtáshoz, elüldözésükhöz, kifosztásukhoz.

1944 őszét, a német történelem véres őszként tartja számon, amikor a délszláv kommunisták a vörös hadsereggel karöltve 8500 németet gyilkoltak meg. A népirtásnak minden faluban, városban; elsősorban a német-

ség tanítói, papjai, értelmisége, majd ártatlan lakossága esett áldozatul. Éjjel betörték a házakba, lakásokba, és lemészárolták őket.

A Vajdaságban 1944. október 17.-én katonai közigazgatást vezettek be, amely 103 napig tartott.

A mai Csernyén, – akkori nevén Német-csernye – 1944 novemberében bejelentették a kommunisták, hogy minden német asszonyt és lányt megerőszakolnak. Ettől menekülve 55, név szerint ismert asszony és lány lett öngyilkos. Ebben a faluban élt Eva Bischof, a kilencéves kislány, akit megerőszakolt kilenc partizán. Nem viselve el lánya haláltusáját, az anya inkább felakasztotta haldokló lányát, majd önmagát is. Szabadkán, a kommunista partizánok 1944. november 2.-án meggyilkolták a 12 éves magyar kislányt Soós Dékány Terikét.

Rumában összetertették a németeket, egymás mellé fektették őket. Megjelent egy harmonikás, a partizánok pedig késeket erősítve a csizmájukra járták a kólót a németek testén. Hatvannégyen veszítették el így életüket. Három nap után, már a helybéli szerbek léptek fel az ekkora mértékű brutalitás ellen, így ezt követően a rumai németekkel tarkón lövéssel végeztek.

A Szerémségben egy fiatal német lányt halálra vasaltak, szülőket égettek el gyermekeik szeme láttára, megcsonkították az embereket, izzó parázson járkáltatták őket.

A partizán brutalitás csúcspontja, ami Keveváran történt: egy lányt talpánál fogva az ajtófélfához szegeztek, majd baltával kettévágtották. Mindez megfélemezés nélkül történt.

Nem lehet elfelejteni azokat a borzalmatokat, amelyeket a kommunisták elkövettek az ártatlan német lakosság ellen. Az olyanokat, mint ami például Szilbereken történt: 12 német legényt a földbe ástak, majd felszántották. Nagybecskerekén, a malomban folyt a legszörnyűbb kegyetlenkedés, Nagyikindán

pedig a tejcarnokban. Itt nem rögtön végezték ki az embereket, hanem minden nap egy testrészüket vágták le.

A véres ősz során két hónap alatt mintegy 8500 németet öltek meg, a többiekét gyűjtő-, munka- és haláltáborokba terelték.

Az avnoji döntés értelmében már 1944. december 2-án megnyitották az első táborokat, ahová az itt maradt németeket zárták.

A Vajdaság területén hat haláltáborról tudunk. Az egyik Titeltől két kilométerre, Rudolfsgnadon, azaz Rezsőfalván volt. Bizonyított tény, hogy itt 11.000 személy, főleg gyermek, nő és idős emberek haltak meg. Itt jegyezném meg, hogy a haláltáborok lakóinak körülbelül a fele gyermek volt. Az 1946. április 30-i kimutatás szerint a 18.000 táborlakóból 8.233 tizennégy évnél fiatalabbak közül került ki, ez a táborlakók 46 százalékát jelentette.

A bánsági Molidorfban kialakított táborban háromezer németet gyilkoltak le. Ez egy német falu volt. A faluból haláltábort csináltak, s amikor 1948-ban felszámolták a táborát, a falut egyszerűen eltüntették a föld színéről, ma ott vadászterület van.

Bácskában a legnagyobb és legkegyetlenebb táborát Zombortól 20 kilométerre Gádoron alakították ki, ahol a német kutatások szerint 8.500 asszonyt, gyermeket és idős személyt gyilkoltak meg. Nem messze Gádortól, Körtésfalván, szintén haláltáborát hoztak létre. Ebben 3.500-an vesztették életüket. Ez a falu is arra jutott, mint Molidorf, szinte csaknem eltűnt a föld színéről. Ma már csak hat-hét omladozó ház jelzi, hogy itt valamikor falu lehetett.

A járeki táborban nemcsak 7000 német vesztette életét, hanem a magyarokat is ide zárták be. Feljegyzések bizonyítják, hogy Bukesből, a mai Maglicből 457 gyereket vittek el Járekre. Az első évben 195 meghalt, 1948-ig a tábor felszámolásáig pedig mind

elhaláloztak. Azt is mondhatnánk a falu teljes német gyermeklakosságát kiirtották.

A Szerémségben, Száva-szentdemeteren a svilari táborban 2.000 német áldozatról tudnak a német történészek.

A jugoszláv haláltáborokban több mint 64.000 németet gyilkoltak meg. A haláltáborok 1944. decemberétől 1948. március 1-ig működtek. 5.869 kisgyereket öltek meg. Ezt semmivel sem lehet indokolni és megmagyarázni!

Nikola Kmezić, egykori vezető kommunista politikus, halála előtt megbánta a vajdasági magyarokkal és a németekkel szemben 1944/45-ben elkövetett gonosz tetteket.

Idézem Nikola Kmezicet: „A legnagyobb bűn a több tízezer vajdasági német és magyar üldöztetése és kiirtása volt. A németek és a magyarok üldöztetését és meggyilkolását bizonyos fokig próbálhatjuk mi magyarázni, de ezeket a lépéseket sosem lehet és nem is fogjuk tudni igazolni. Tudom, hogy az idő már nem lehet visszatekerni, de ezt nem lett volna szabad akkor jóváhagynunk.”

A kegyetlenségekről beszélni kell, a bűnösöknek felelniük kell tetteikért, mert ahogyan a háborús bűnök nem évülnek el, ugyanúgy a

Verbászi tömegsír 2010. október

civil lakosság elleni gaztettek sem évülnek el. Az emberiség ellen elkövetett szörnyűségekért az elkövetőknek felelniük kell. Meg kell találni a tetteseket, néven nevezni őket, hogy intő példaként álljanak mindenki előtt.

Hatvan évig nem beszéltünk ezekről a borzalmakról, s téves kép alakult ki a felnövekvő nemzedékben, mert a győztesek kocsmákban, társaságokban, a családban még dicsekedtek is azzal, hogy mit műveltek a német lakossággal. A fiatalok azt látták, hogy ezekért a tettekért nem büntetés jár, hanem házat és földet kaptak, néphősök lettek, és kiemelt nyugdíjat élveztek.

Borzasztó, hogy a kilencvenes évek háborúiban a délszláv térségben megismétlődtek ezek a rettenetes dolgok. Szembe kell nézni a múlttal. Az nem lehet, hogy a srebrenicai vérengzésért ne feleljenek az elkövetők, hogy Vukovár esete ne legyen elretentő példa, azzal, hogy a tetteseket megbüntetik. Emberi ésszel felfoghatatlan, hogy a 20. században, 1992-ben a boszniai Visegrádon megismétlődhetett az, amit Vajdaságban a németekkel műveltek. Ebben a városban a Pionir nevű utcában 74 gyermeket és asz-

szonyt élve elégettek. A Vajdaságban, Bánságban, Begejci és Stajicevo falvaknál 1991-ben táborok voltak a horvát hadifoglyok és civil lakosság számára. A legfiatalabb fogoly 8 éves volt. Beszélni kell ezekről a dolgokról, hogy, akik ezt tették, ne lehessenek büszkék tetteikre, és ne lássák az unokák a gyilkos nagypapákat hősöknek.

A Német Népi Szövetség felvállalta, hogy az évtizedekig elhallgatott borzalmakat a közvéleménnyel megismertesse, és a haláltáborok helyét megjelölje. 2004 májusában Gádonon, egy emlékhelyet alakítottunk ki, a tömegsír helyén, egy hat méteres acél keresztet állítottunk fel. Több mint ezren gyűltek össze ezen az ünnepségen.

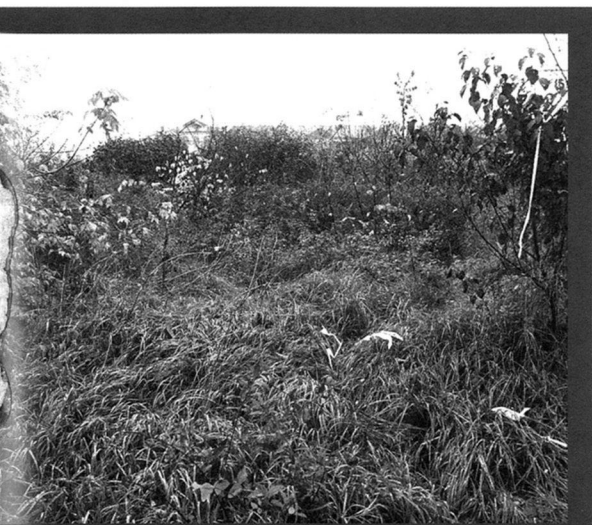
A többi haláltábor helyét is meg kell jelölni, emlékeztetőül kell, hogy álljanak ezek a jelek a jövő nemzedéke számára.

Civilizációs kötelességünk szembenézni ezekkel a bűncselekményekkel, és megbüntetni azokat, akik ártatlanokat gyilkoltak meg. Az emberi lelkiismeret nem szunnyadhat. Mi úgy döntöttünk, hogy a hagyományápolás mellett a közelmúlt történelmét is felkutatjuk, és nyilvánosságra hozzuk.

De térjünk vissza a haláltáborok lakóihoz.

Az utolsó táborok 1948 márciusáig működtek. Akkor sem saját emberségességéből számolta fel a jugoszláv hatalom ezeket, hanem nemzetközi nyomásra. A Sztálinnal történt szakítást követően Jugoszlávia, a Nyugattól kért katonai segítséget, hiszen a szovjet csapatok bevonulása fenyegette az országot. A Nyugat, főleg a Vöröskereszt, valamint az egyházi szervezetek erélyesen követelték a táborok felszámolását. 1948-ban ez meg is történt, ám a németység meghurcolása korántsem ért véget.

Akárcsak a csurogi, zsablyai és mozsori magyaroknak, a németeknek sem volt szabad visszatérni szülőfalujukba. Munkatáborokat alakítottak ki számukra, és három évig

kényszermunkát végeztek. Szabadkán a mai Prozivka területén is volt ilyen munkatábor. Abban az időben 40 dinárért lehetett kibérelni egy-egy német munkást. Akár a rabszolgákkal, úgy viselkedtek velük. Nem volt sem megfelelő élelem, sem gyógyszer, így tovább pusztultak az emberek.

A Német Népi Szövetség továbbra is, 1996 óta, vagyis az alakulásának első napjától kezdve követeli az AVNOJ-i döntések hivatalos visszavonását és erkölcsi elítélését. Ezek a kommunista és antihumánus döntések voltak a jogi alapjai a németek ellen elkövetett 1944-1948 között végzett népirtásnak.

Szerbiának hivatalosan el kell határolódnia ezektől a jogellenes döntésektől. El kell ismerniük, hogy 1944-1948 között szervezett népirtás folyt a németiség és magyarság ellen.

A Német Népi Szövetség, a németek identitástudatát hivatott erősíteni, ápolni kultúránkat, nyelvünket, a fő célunk lábra állítani a vajdasági németiséget. Szabadka hagyományosan toleráns városnak számít, ahol megfelelő megértésre találtunk. Figyelemre méltó emellett, hogy az elmúlt 10 évben a Vajdaság 45 községének mindegyikében csökkent a németek száma. Szabadkán ugyanebben az időben a németek száma 30 százalékkal nőtt. Ez annak köszönhető, hogy mi nem „hepegünk” és „hápegünk”. Nincs nálunk „hát” meg „izé”... Mi világosan kimondjuk ami volt, ami fáj és amit követelünk. Kórusunk és színjátszó csoportunk működik, rádióműso-

runk van. Könyvtárunkban immár több mint 5000 könyv és folyóirat van. Mindennek köszönhetően sokan újra elkezdtek németül beszélni, és nem szégyellni tovább származásukat. Megtanultunk beszélni áldozatainkról, és így tekinteni a jövőbe.

Sokan a szerb történészek és politikusok közül relativizálják a dolgokat: a fő érv, hogy mindez csak a túlélők emlékezetén alapul. Az elsőrangú történelmi forrás természetesen a levéltári anyag, ezért is fontos a dokumentumok nyilvánosságra hozása. A szövetség nevében már tíz éve követelem a levéltárak megnyitását, hogy tudományos alapokon dolgozzuk fel szerb szakemberekkel együtt a véres múltunkat. Ezt mindaddig hangoztatni fogjuk, amíg meg nem történik. Három évig működtek haláltáborok a háború után. Ezt az időszakot már nem írhatjuk a világegés zűrzavarának a rovására.

Az Állambiztonsági Szerv (BIA), vagyis a titkosszolgálat őrzi az akkori kommunista rendőrség, a Népvédelmi Osztály (OZNA), a kommunista állambiztonsági szerv, a belügy anyagát. Ez 46 ezer aktát tartalmaz, ami 600 ezer oldal. Eddig 8 és félezer akta vándorolt a központi szerb levéltárba. Ha ez az áthelyezés befejeződik, akkor reménykedhetünk, hogy áttanulmányozhatjuk ezt az anyagot, amiben szó van a vajdasági németiségről is. Ennek feldolgozása után még várat magára Tito katonai elhárításának, a katonai belbiztonsági szervek aktáinak az elemzése. Ezek a német kisebbséget belső ellenségként kezelték.

A kollektív bűnösséget a magyarokkal és németekkel szemben csak vajdasági szinten törölték el. A tartományi tényfeltáró bizottság, tehát egy hivatalos szerv 27 ezerre becsülte a német áldozatok számát, ezzel elismerve az események történelmi valóságát. Más adatok szerint 64 ezerre tehető a német polgári áldozatok száma, de a külföldi források 120 ezerről is írnak. A tényfeltáró bizott-

ság emberei végre 27.000 személy halálát vallották/vallják be. Hivatkoznak a befejező hadműveletek túlkapásaira stb. Eddig azt állították nem volt német polgári áldozat, ma már beismertek 27.000-et. A Magyar áldozatokat illetően 4.624 vallottak be. Tudjuk, hogy az igazság több mint 20.000 ártatlan magyar áldozat. A magyarokkal Délvidéken közös a sorsunk, közös a harcunk, s közösek lesznek az eredményeink is. Az alig négyezer lelket számláló németységnek a háromszázézer vajdasági magyarság erősíti fel a hangját.

A régi sebek feltépésével vádoltak. „Nincs nyugodt jövő, ha nem dolgozzuk át a múltat” – volt a válaszom. A történelemkönyvekben írásban hazudtak, szépítettek és elhallgattak dolgokat.

A bűnösök utódainak elrettentése végett szükség van a tények és a népiertást elkövetők utólagos háborús bűnösségének kinyilvánítására. A parancsnoksági felelősség elve szerint a beosztottaik tettei az ő lelkükön is száradnak, hiszen a kommunista diktatúra alatt parancs nélkül nem vitték volna végbe a szörnyűségeket.

Személyes életcélomnak tartom, hogy a közelmúlt eseményeit tudományos igényvel tárjuk fel, s a keresztény erkölcs szerint méltón megemlékezhessünk mindazokról, akik egy szörnyű kor ártatlan áldozatai lettek.

Hogy még véletlenül se ismétlődhesen ez meg, meg kell nevezni a tetteseket, nevükön kell nevezni a dolgokat. Az áldozatok és a jövő nemzedék iránt is felelősséggel tartozunk. Mi ott Délvidéken élünk, ott vannak a gyökereink és ott is akarunk élni mint németek, mert ez a szülőföldünk az aktuális államhatalomtól függetlenül. Ehhez tisztázott múlt szükséges, hogy tiszta lappal induljunk a jövő felé. A szerb nép számára is fontos, hogy katarzist éljen át, hogy leszámoljon tetteivel, így erkölcsi megújulással indulhatnának az Unió felé.

IDÉZETEK A MAGYAR SZÓ ONLINE HOZZÁSZÓLÁSAI KÖZÜL

• 2010. október 10. 13:36

Én tudok egy ilyen halálosztóról, nemrég halt meg, de életében sosem titkolta sőt kérkedett azzal, hogy egy ilyen magyarirtó halálbrigád tagja volt. neki volt elsőként a Bácskában kombájnya és mindemellett a leszerelésétől kezdve nyugdíjas volt, mielőtt meghalt, saját szememmel láttam a nyugdíjnyét: 9700 dinár. az utópai vajdaság igen módos polgárainak számítanak.

• 2010. október 10. 09:09

„...nem volt mit megtorolni, mégis megtorlásról beszélnek.” Hát ezaz, és sokan még a magyarok közül is megtorlásról beszélnek a '44/45-ös események kapcsán, mert így kezdték el emlegetni még akkor a hatóságok és annyiszor mondták így, hogy már el hiszik hogy az volt... A tettesek persze még mindig nem bűnösök, pedig bünteleneket öltek meg.

• 2010. december 12. 22:40 | #2

Persze, hogy az államhatalom mindezt tudatosan kitervelte és véghezvitte. És ekkor kellene ide másolni azokat az aranyköpéseket, amik itt a Magyar Szó fórumain is születtek a titói nosztalgizás jegyében...

• 2010. december 12. 22:40 | #3

A mostani magyar kormánynak ki kell kényszeríteni a nyilvános bocsánatkérést a szerb elittől. És meg kell nevezni a gyilkosokat.

• 2011. január 27. 23:18 | #53

Nem igaz (az újvidéki razzia kivételével), hogy a magyar katonák ártatlan szerb civileket öltek. (Szabadkán pl.14 kommunista felforgató-mai nevén terroristát- végeztek ki, ott az emlékmű a bíróság épülete mellett.) Az áldozatok nagy része harci cselekmények folytán vesztette életét. Viszont a '44 őszén bevonuló „hős” partizánok csak az új hatalomhoz lojális, megriadt, a változásba beletörődő őslakosságot találtak Bácskában. Akinek bármi-féle félnivalója volt, az elmenekült a kivonuló sereggel. Ezeket a békés magyarokat és svábokat gyilkolták le tízezer számra a legaljasabb, minden képzeletet felülmúló brutalitással. Aztán lehettem szeretett NagyVezérünk „büszke” pionírja....

HIDEG NAPOK

1942. januárjában a Magyar Királyi Honvédség és a Csendőrség alakulatai a délvidéki Sajkás-kerület falvaiban, Újvidéken és néhány más településen partizánvadász razziaát hajtottak végre. A razzia során elkövetett törvényellenes gyilkosságoknak körülbelül 3-4000 polgári lakos esett áldozatul, akik főleg szerbek, vagy zsidó származásúak voltak. A razziára azt követően került sor, hogy 1941 és 1942 fordulójára a Sajkás-kerület településein megerősödött a jugoszláv kommunista partizánmozgalom tevékenysége. A partizánok támadásai néhány főnyi áldozatokat követeltek a magyar erők kötelékéből. A támadások megtorlására és az egyre nyíltabban szervezkedő partizánmozgalom felszámolására 1942. január 12. és 15. között a Feketehalmy Czeydner Ferenc altábornagy, Grassy József vezérkari ezredes, Deák László csendőrezredes és Zöldi Márton csendőrszázados vezette katonai és csendőri alakulatok razziaát tartottak a rejtőzködő partizánok felkutatására. A razziaát ezután az altábornagy és társai önhatalmú akciójaként kiterjesztették a környező községek szerb és zsidó lakosságára, majd Újvidék városára is. A vérengzés során január 20. és 22. között több ezer bűnözőt, partizánt de főleg ártatlan polgári, többségében szerb illetve zsidó személyt lőttek agyon a nyílt utcán vagy géppuskáztak a jeges Dunába. Egyúttal a magyar kommunisták szervezkedéseit is felszámolták. Ezek a kivégzések a korabeli hadijog értelmében rögtönítélő bíróságok ítéletén alapultak,

amelyek azonban szélsőséges módon jártak el. Január 22-én Szombathelyi Ferenc magyar vezérkari főnök táviratban utasította Feketehalmy-Czeydner a razzia azonnali befejezésére. Ennek ellenére másnap Feketehalmy-Czeydner és társai a razzia folytatása mellett döntöttek. A legénységnek rumot osztottak, és ekkor már mindenféle törvényes látszatot nélkülöző gyilkosságokra és fosztogatásokra is sor került. A tisztogatások egészen 26-ig folytatódtak. Január 30-án a magyar vezérkari főnök a honvédség karhatalmi működését beszüntette. A razzia ellen Bajcsy-Zsilinszky Endre országgyűlési képviselő tiltakozott, majd a tettesek felelősségre vonására is sor került. Két eredménytelen honvédségi vizsgálatot követően 1943-ban a vezérkari főnök különbírósa 15 honvéd- és csendőrtiszt ellen indított eljárást. A fő bűnösöket halálra ítélték, másokat börtönbüntetéssel sújtottak. Az ítéleteket azonban nem mind tudták végrehajtani, mivel az elítéltek egy része Németországba szökött. Magyarország német megszállása után az ítéleteket hatályon kívül helyezték. Az összes hadviselő fél közül egyedül Magyarország, személy szerint Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke rendelt el saját hadseregének egységei ellen civil lakossággal szemben elkövetett atrocitások miatt vizsgálatot. A háború után a fő felelősöket és szerepe ellenére Szombathelyi Ferencet is kiadták az új Jugoszláviának, ahol népbírósaági tárgyaláson halálra ítélték őket. Az ítéletet egyes beszámolók szerint különös kegyetlenséggel hajtották végre.